

ODRŽANA KONFERENCIJA "CIVILNA ZAŠTITA I SIGURNOST GRADOVA"

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

Kako unaprijediti i zaštititi kritičnu infrastrukturu?

Na ovogodišnjoj konferenciji, koja je okupila stručnjake iz područja sigurnosti, civilne i privatne zaštite te kriznog upravljanja, razgovaralo se o izazovima povezanim s lokalnom i nacionalnom sigurnosti, smanjenju rizika od katastrofa i kriznome upravljanju prilikom katastrofa, s posebnim osvrtom na požare, poplave i potrese. Jedna od istaknutih tema bila je kritična infrastruktura, odnosno prijedlog novog zakona koji će unaprijediti njezinu zaštitu i sigurnost

Kako smanjiti rizik od katastrofa?

Osijek je bio domaćin konferencije "Civilna zaštita i sigurnost gradova - SIGG 2025." koja je održana 3. i 4. travnja 2025. pod pokroviteljstvom Osječko-baranjske županije, Grada Osijeka, Ministarstva unutarnjih poslova, Platforme hrvatskih županija i gradova za smanjenje rizika od katastrofa te Udruge gradova.

Konferencija je bila usmjerena na ključne izazove civilne zaštite, sigurnosti gradova i prilagodbe na klimatske promjene, a okupila je stručnjake, donositelje odluka i dionike koji su razmatrali strategije za povećanje razine otpornosti urbanih zajednica. Posebna pozornost posvećena je izazovima poput klimatskih promjena, porasta broja poplava, požara i drugih prirodnih katastrofa te načinu na koji tehnologije i pametni gradovi unapređuju otpornost zajednica.

Na početku konferencije okupljenima se obratio Damir Gabrić u ime Platforme hrvatskih županija i gradova za smanjenje rizika od katastrofa. Istaknuo je važnost takvih događanja te napredak u razvoju sigurnosnog sustava u razdoblju od Domovinskog rata do danas uz znatna ulaganja, osobito iz EU-ovih fondova. Nabavom opreme za vatrogasce i civilnu zaštitu te izradom potrebnoga pravnog okvira sustav sigurnosti ojačan je, a operativnim snagama omogućeno je da

bolje odgovaraju na nove izazove. Gabrić je također skrenuo pozornost na promjene u turističkoj industriji. Istaknuo je da je sigurnost postala ključni čimbenik u odabiru odredišta, a Hrvatska se u tome pogledu izdvaja kao lider. Međutim, upozorio je na izazov nedostatka ljudskih resursa, što čini prijetnju održivosti sustava.

Dragan Vulin, zamjenik gradonačelnika Osijeka, pozdravio je sudionike konferencije te se osvrnuo na izazove poput velikog požara u tvrtki *Drava* i problema s poplavama s kojima se suočava Osijek. Naveo je da su lokalni vatrogasci, civilna zaštita i hitna pomoć u suradnji s regionalnim i državnim vlastima odigrali ključnu ulogu u rješavanju tih situacija.

Mato Lukić, obnašatelj dužnosti župana Osječko-baranjske županije, prisutnima je predstavio rad Županijskog stožera civilne zaštite u vrijeme kriznih situacija poput pandemije, svinjske kuge i nedavnih poplava u Općini Đurđenovcu. Lukić je upozorio na to da će intenzitet sličnih događanja u budućnosti rasti te istaknuo važnost osiguravanja odgovarajućih resursa i opreme za zaštitu građana.

Sigurnosni izazovi kritične infrastrukture

Na konferenciji govorilo se o svim aspektima civilne zaštite, ali i o najaktualnijim temama vezanim uz urbanu, nacionalnu i protupožarnu sigurnost. Raspravljalo se o sigurnosnim izazovima koji se postavljaju pred kritičnu infrastrukturu, o javno-privatnome partnerstvu kao ključu sigurnosti i razvoja pametnih gradova i o tome možemo li nastaviti poricati vezu između klimatskih promjena i prijetnji po urbanu sigurnost.

Dražen Štajduhar, načelnik Sektora za smanjenje rizika od katastrofa, održao je predavanje u kojemu je istaknuo da je novi Zakon o kritičnoj infrastrukturi u procesu usvajanja u Hrvatskome saboru,

Konferencija je bila posvećena ključnim izazovima u sigurnosti gradova

a očekuje se da će stupiti na snagu u prvoj polovini ove godine.

Uvođenje tog zakona postalo je neophodno zbog potrebe usklađivanja s EU-ovom Direktivom o otpornosti kritičnih subjekata i zbog potreba koje su prepoznate na nacionalnoj razini nakon više od deset godina primjene postojećeg Zakona o kritičnim infrastrukturama. Štajduhar je pojasnio da prijedlog novog zakona obuhvaća 14 sektora iz kojih se mogu identificirati kritični subjekti te definira sektorsku nadležnost tijela državne uprave i institucija za svaki od tih sektora. Također, Zakon precizno definira ulogu koordinativnog tijela za zaštitu kritične infrastrukture te jasno određuje postupak identifikacije, potvrđivanja i obavještanja kritičnih subjekata. Uz raspravu o novome Zakonu Štajduhar je istaknuo ključne izazove u zaštiti kritične infrastrukture, odnosno u njezinoj otpornosti na krizne situacije, te važnost uloge institucija i lokalnih zajednica u smanjenju rizika od katastrofa.

Kritična infrastruktura, koja obuhvaća sektore poput energetike, vodnoga gospodarstva, prometa, zdravstva i digitalne infrastrukture, temelj je funkcioniranja svakog društva. Njezina zaštita i jačanje otpornosti u isporuci ključnih usluga postaje sve veći prioritet u kontekstu suvremenih prijetnji poput prirodnih katastrofa, kibernetičkih napada, terorizma i drugih sigurnosnih izazova.

U radnome dijelu skupa obrađene su i druge teme, a neka su predavanja pokušala prikazati kako nove tehnologije mogu pridonijeti sigurnosti gradova i zajednica, a govorilo se i o najnovijim projektima *Smart City*, tehnologijama koje služe za kvalitetniji život ljudi. Cilj je bio ponuditi odgovore na koje načine možemo jačati otpornost naših sustava i održivosti funkcioniranja lokalnih zajednica te kako se zaštititi od utjecaja tehnoloških i prirodnih katastrofa, s posebnim osvrtom na požare, poplave i potrese.

Na konferenciji sudjelovao je i mr. sc. Zoran Đuroković, generalni direktor *Hrvatskih voda*, koji je održao prezentaciju pod nazivom "Jačanje sustava zaštite od poplava uz pomoć novih tehnologija (osvrt na projekt VEPAR)". U svojem izlaganju

Detalj snimljen tijekom panel rasprave

istaknuo je važnost kontinuiranog ulaganja u sustav zaštite od poplava, posebno u kontekstu sve učestalijih i intenzivnijih klimatskih promjena koje uzrokuju ekstremne hidrološke uvjete u Hrvatskoj i Europi.

Đuroković je predstavio projekt VEPAR, koji je ključan za unapređenje sustava za upravljanje rizicima od poplava u Hrvatskoj. Projekt, koji se provodi u suradnji s Državnim hidrometeorološkim zavodom, uključuje razvoj novih tehnologija za hidrološke prognoze, uvođenje modernih prognostičkih modela te unapređenje sustava za praćenje površinskih voda i zaštitu od poplava. Također uključuje mjere za poboljšanje prognoza poplava, sustava hidrološkog praćenja i zelene infrastrukture, čime se smanjuje rizik od poplava. Jača i institucionalne kapacitete i provodi edukacije javnosti o poplavnim rizicima u cilju smanjenja šteta, osobito u područjima poput Karlovca i Osijeka. Istaknuo je kako se u posljednjih nekoliko godina na gotovo svim rijekama u Hrvatskoj bilježe rekordni vodostaji koji su premašili dosadašnje maksimalne vrijednosti. Takvi ekstremni hidrološki uvjeti izazivaju velike štete, osobito u poljoprivredi i na infrastrukturnim objektima, te ugrožavaju naseljena mjesta. Projekt VEPAR, koji je jedan od ključnih alata za borbu protiv poplava, fokusira se na razvoj i implementaciju naprednih tehnologija poput prognostičkih modela za prognozu bujičnih poplava i modernizaciju hidro-

loške mreže, čime će se povećati preciznost prognoza i omogućiti bolje planiranje mjera zaštite.

Na kraju svojeg predavanja Đuroković je zaključio kako je neophodno nastaviti s ulaganjima u izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih sustava obrane od poplava s posebnim težištem na razvoju novih hidroloških modela i prognostičkih sustava koji će omogućiti bolju pripremljenost za buduće poplave. Također, važno je nastaviti jačati suradnju među državama u vodnome gospodarstvu te raditi na unapređenju sustava za obavještanje i koordinaciju svih dionika, uključujući civilnu zaštitu i druge službe. S obzirom na prognoze koje upućuju na povećanje ekstremnih hidroloških uvjeta, to su potrebna daljnja ulaganja u izgradnju sustava zaštite od poplava, a projekt VEPAR važan je korak prema jačanju otpornosti Hrvatske na te izazove.

U nastavku konferencije teme bliske vatrogastvu obradili su Goran Ivković iz JVP-a Grada Osijeka ("Hidrantske mreže i vatrogasne intervencije u kriznim situacijama – iskustvo osječkih vatrogasaca") i Denis Stipanov iz VZZ-a istarske ("Zaštita od požara marina – analiza požara u luci Medulin"). U sklopu konferencije SIGG održana je i skupština Platforme hrvatskih županija i gradova za smanjenje rizika od katastrofa.

Izvor:

<https://platforma-hzg.hr/>